

da se prema tom pravu utvrdi da li hipoteka postoji ili ne. Iz šturih navoda odluke vidi se da je izvorno hipoteka /naime "first preferred mortgage" američkog prava/ osnovana u korist dvaju američkih državljana, koji su bili "trustee"-i za inozemnu banku. Institut trusta i trustee-a bitno se sastoji u tome da se zakonsko pravo daje određenoj osobi, a u korist drugoga, prema međusobnom odnosu trustee-a i te druge osobe, koja postaje "beneficial owner" /korisni vlasnik/ odnosnog prava ili stvari, i može ga ostvarivati prema trustee-ima putem equity-a, tj. elastičnijeg sistema prava koje prati kroz vjekove common law kao njegova korektura. Ono što iz odluke nije vidljivo jest to kako se najednom treća osoba, američka pravna osoba, pojavljuje kao hipotekarni vjerovnik, pa je to očito dalo povoda sudu da zatraži pregled isprava i ispitivanje valjanosti hipoteke za konkretnog vjerovnika. Osim toga nije producirana isprava /tj. sudska odluka/ iz koje bi se vidjelo da li je tražbina koja je providjena hipotekom i izvršna. - Napominjemo da baš privilegij iz t.5, čl.2 Konvencije o privilegijima i hipotekama od 1926, koji se odnosi na tražbine nastale iz poslova koje je zapovjednik na temelju svojih zakonskih ovlaštenja sklopio za stvarne potrebe broda izvan luke pripadnosti, nije istovjetan s odgovarajućim američkim lienom, i da je stoga za odnosne vjerovnika glavno pitanje u ovom sporu bilo koje će pravo doći do primjene. Ostalo je sada da možda postignu slični rezultat time da obore hipotekarni rang tražbine "Wall Street Trades".

E.P.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 30.III 1962.

Sté des Etablissements Barbay Frères
c/a Nouvelle Cie havraise peninsulaire
de navigation /NOCHAP/ i Cie Maritime
de Majunga

Odgovornost slagača za robu koju primi od broдача - Slagač se ne može pozivati na jednogodišnji zastarni rok iz prijevoznog posla

Brodar je prevezao određenu količinu pamuka u balama. Na odredištu je teret predao lučkom slagaču koji ga je uskladištio i kasnije predao primaocu po teretnici. Prilikom predaje robe primaocu ustanovljeno je da nedostaje pet bala pamuka. Primalac tuži broдача i slagača za naknadu štete. Prvostepeni sud je tužbu odbio. Drugostepeni sud je potvrdio prvostepenu presudu u pogledu broдача, a slagača obvezao da naknadi štetu.

Razlozi drugostepenog suda su slijedeći:

Prigovor protoka jednogodišnjeg zastarnog roka, koji je slagač iznio, nije opravdan. Taj zastarni rok vrijedi samo za vozara, a ne i za slagača.

Slagač je bio dužan, kad je od broдача primio robu, ustanoviti stanje tereta. Ako bi kod toga ustanovio manjak, morao bi u zakonskom roku uložiti protest broдарu, da bi na taj način očuvao primaocu pravo, da može pod povoljnijim uvjetima podnijeti tužbu protiv broдача. U ovom slučaju slagač nije tako postupio. Dužan je dakle predati primaocu onu količinu tereta koja proizlazi iz teretnice. Od te dužnosti može se osloboditi jedino ako dokaže da je šteta nastala za vrijeme dok se roba nalazila kod njega, i to iz razloga za koje on nije odgovoran. Budući da slagač takvim dokazom u ovom sporu nije uspio, dužan je primaocu nadoknaditi štetu.

/DMF 1962, str.485/

B.J.

Bilješka. - Iz prikaza presude u DMF nije, na žalost, vidljivo da li je slagač, kad je od broдача primio robu, raspolagao teretnicom. Ako nije imao teretnice, nije mogao ni znati da li postoji manjak, pa prema tome nije taj manjak broдарu ni mogao protestirati.

B.J.

TRGOVAČKI SUD, Seine

Presuda od 1.III 1956.

Sté New Hampshire Fire Insurance Cy
c/a Handelovereeniging Van Dudok de
Wit and Cy et Etbs Boverat

Kupoprodaja FOB - Mane - Ekspertiza - Kontradiktorni karakter -
Odgovornost prodavaoca

I - Kod kupoprodaje FOB roba putuje na rizik kupca, ali prodavalac ostaje odgovoran za oštećenja koja su posljedica mane na robi.

II - Prodavalac ne može izbjeći svoju odgovornost za manu na robi, utvrdjenu ekspertizom izvršenom u prisustvu starijeg prodavaočevih interesa u njegovoj odsutnosti, i ne može pobijati rezultat iste, pošto je bio brzojavno obaviješten od strane kupca da je na robi utvrdjena znatna šteta, pa je morao pretpostaviti da će prema trgovačkom običaju biti određena